

Jednak pristup za sve: Osnaživanje socijalne dimenzije u cilju jačanja evropskog prostora visokog obrazovanja (EQUI-ED)

IZVEŠTAJ O REALIZACIJI TREĆE RADIONICE

„KAKO DA SVOJE UČENJE UČINIM JOŠ EFIKASNIJIM ?”

Treća radionica sa učenicima odabranim na osnovu konkursa na Univerzitetu u Beogradu održana je 15. februara 2013. godine, sa početkom u 10h u Centru za obrazovanje nastavnika na Filozofskom fakultetu u Beogradu. U radionici je učestvovalo 20 učenika.

U prvom delu susreta učenici su imali prilike da razmene svoja iskustva u učenju, osveste, sistematizuju i dopune svoja znanja o tome kako se efikasno uči, bolje razumeju svoje navike u učenju, upoznaju se sa nekim tehnikama učenja (koje mogu da doprinesu učeničkom aktiviranju, motivaciji, koncentraciji, organizovanju znanja, praćenju sopstvenog učenja i procenjivanju svog znanja). U nastavku, učenici su zajednički razmatrali probleme u učenju na koje nailaze i tragali za načinima njihovog rešavanja.

Drugi deo radionice bio je posvećen planiranju aktivnosti kao načinu boljeg organizovanja i uspešnijeg učenja. Učenici su analizirali svoje dnevne aktivnosti i učili neke strategije planiranja. Zatim su se bavili planiranjem svojih priprema za prijemne ispite, predviđajući aktivnosti koje vode polaganju prijemnog ispita, raspoređujući ove aktivnosti tokom narednih meseci, identifikujući potencijalne prepreke, potrebnu podršku i resurse.

Učenici su aktivno učestvovali u svim fazama rada: razmenjivali iskustva i formulisali svoja «zlatna pravila» učenja, uočavali probleme u učenju i predlagali rešenja, analizirali kako uobičajeno koriste vreme, planirali aktivnost pripremanja za prijemni ispit, dogovarajući se i o zajedničkom učenju onih koji se pripremaju za isti fakultet. Svaki učenik je tokom radionice dobio više priručnih materijala u kojima se sugerišu načini za efikasnije učenje, predstavljaju neke od tehnika koje mogu doprineti što uspešnijem učenju, ili koje mogu pomoći u planiranju aktivnosti (prilozi u nastavku).

Na kraju susreta učenici su se, odgovarajući na nekoliko pitanja, osvrnuli na svoje učenje tokom ove radionice. U najvećem broju odgovora učenici navode da su naučili neke drugačije načine učenja (nove tehnike ili nove ideje za učenje) i da su uočili značaj dobrog organizovanja i planiranja aktivnosti i kako da planiraju. Evo nekih njihovih odgovora:

Danas sam naučio-la...:

„...da više koristim olovku uz učenje, da crtam i pišem neke asocijacije, da će mi to dosta olakšati, da ponekad učim u društvu...“

„...da ukoliko primenom jedne taktike ne mogu da ostvarim cilj, promenim strategiju rada“

„...važnost i nužnost planiranja kao osnove za sve aktivnosti. Selekcija prema urgentnosti i važnosti pri ispunjavanju obaveza.“

„...kako da organizujem svoje vreme“

„...šta tačno želim i šta mi je sve potrebno za ostvarenje mog cilja“

„...naučila sam razne načine planiranja svog vremena i neke nove metode koje mi mogu biti korisne pri učenju. I dobila sam novu motivaciju!“

Učenici su takođe izrazili brige i nesigurnost u vezi sa svojim načinom učenja za prijemni, te i uspehom na prijemnom ispitu. U narednom periodu nastavićemo sa pružanjem podrške učeničkom organizovanju i pripremanju preko mentora i obezbeđujući pripreme za prijemni. Deo toga je i nastavak aktivnosti kroz „domaće zadatke“ za učenike. Dogovoreno je da učenici do kraja februara isprobaju bar jednu od predloženih tehnika učenja i da o svom iskustvu izveste svoje mentore. Drugi zadatak učenika je da još jednom razmotre, dopune i revidiraju svoje planove pripremanja za prijemni (što uključuje i preciziranje potrebne podrške od projekta) i da o tome izveste mentore. Na ovaj način biće precizirane potrebe učenika u kojima im projekat može pomoći i učenici će preuzeti deo odgovornosti za svoje pripremanje.

jednak pristup za sve

Osnaživanje socijalne dimenzije u cilju jačanja Evropskog prostora visokog obrazovanja

European Commission

TEMPUS

Prilozi

Kako poboljšati učenje

Dobro organizovati situaciju učenja:

- ✚ Planirati učenje (dugoročno i kratkoročno) i druge aktivnosti (deo toga je i: praviti manje celine za učenje, ne postavljati sebi nerealne zadatke, planirati smenu aktivnosti, blagovremeno započeti...)
- ✚ Blagovremeno nabaviti sve što je potrebno za učenje: udžbenike, zbirke, literaturu, sveske, odgovarajuće programe...

- ✚ Praviti prelaze između aktivnosti - postepeno završavati sa prethodnom i pripremati se za narednu aktivnost...
- ✚ Upoznati se sa celinom materijala za učenje – prikupiti sve na jedno mesto, pregledati celinu u kontekstu silabusa, definisati redosled korišćenja...
- ✚ Učiti na odgovarajućem mestu:
 - u dobro osvetljenom i provetrenom prostoru,
 - što je više moguće na mestu predviđenom za učenje (tamo gde se gleda televizor, ili se zabavlja – ne uči se, i obrnuto)
 - što je više moguće na uvek istom mestu (u istoj sobi ili delu sobe)
 - uz pravilno sedenje, po mogućnosti za radnim stolom i na dobroj stolici...
- ✚ Učiti u odgovarajuće vreme (ne kada ste premoreni, ne kampanjski, uoči samog ispita - umesto spavanja...)
- ✚ Praviti pauze (prošetati, fizički se aktivirati, smenjivati aktivnosti...)
- ✚ Koristiti podsetnike različite vrste (npr kalendar ili alarm u mobilnom telefonu ili na kompjuteru)

- ✚ Kada «ne ide» promeniti dnevni plan učenja - promeniti aktivnost, odmoriti se ...

Učiti aktivno:

- ✚ Učiti sa olovkom u ruci: podvlačiti, zapisivati teze, beleške, termine, zaključke, praviti tabele, sheme, skice, matrice...
- ✚ Povezivati i upoređivati sa ranijim znanjima iz iste oblasti, drugim naučnim saznanjima, ali i sa ličnim iskustvima
- ✚ Razmišljati o posledicama pojedinih saznanja, informacija... – njihovom značaju za druga saznanja i teorije kao i za svet oko nas
- ✚ Otkrivati lična značenja, povezivati sa ličnim doživljajima, osećanjima... ili sa iskustvima ljudi koji su nam bliski
- ✚ Povremeneo ponavljati naučeno na različite načine... Čitati više puta (sve ili pojedine delove), prepričavati (glasno, u sebi, zapisujući ključne pojmove i teze), sažimati, tumačiti, primenjivati nova saznanja... sami ili razmenjujući sa kolegama...
- ✚ Pratiti i procenjivati proces učenja (pronazati načine koji nam odgovaraju), osvestiti potrebu učenja da se uči i razvijanja organizacionih veština
- ✚ Pratiti i procenjivati naučeno...

Pripremiti se za situaciju proveravanja

- ✚ Saznati što više o celokupnom programu nastavnog predmeta. Nastojati razumeti njegove ciljeve, pratiti sve aktivnosti, razjasniti šta se očekuje od učenika, način proveravanja znanja i veština (način organizacije, vrsta znanja koja je potrebna...)
- ✚ Odmoriti se pred proveru znanja
- ✚ Zamišljati situaciju ispitivanja: pretpostavljati šta bi mogla biti važna pitanja, pronaći način da se kontroliše trema i da se koncentriše...

Nastojati uživati – u učenju i/ili njegovim rezultatima

- pronaći načine učenja koji najviše odgovaraju onome ko uči
- Učiti na različite načine, smenjivati načine učenja
- Zapažati svoje napretke: tokom učenja, ispitivanja, ali i u drugim situacijama u kojima se pokazuje znanje i korist od njega...
- Opažati i slaviti uspehe u učenju:
 - i mali napreci su vredni zapažanja
 - u redu je «častiti sebe» (uraditi nešto što prija) i zbog upornog i posvećenog napora u radu
 - nekada je izvor zadovoljstva i potkrepljenja za dalje aktivnosti i precrtavanje u rokovniku obaveza koje su završene ...

Neke tehnike koje mogu pomoći da efektivnije učite

Insertovanje znakova

Označavaj simbole pored teksta koji čitaš. Osmisli svoj sistem simbola ili koristi neke uobičajene. Na primer:

- ✓ već sam znao-la
- + nova informacija
- pogrešno sam mislila, pamtila
- ? nije jasno

Izrada grozdova - mape pojmova

Dok čitaš, ili kada ponavljaš i sistematizuješ učeno skiciraj svoje mape pojmova. U sredinu papira stavi centralni pojam, a oko njega pojmove koji su u vezi sa njim. Zatim granaj te okolne pojmove na sitnije koji su u vezi sa njima. Razmisli o odnosu između ucrtanih pojmova i poveži ih različitim bojama, zavisno od vrste veze. Ova aktivnost ti može pomoći da ponoviš informacije i urediš svoja saznanja, razumeš pojmove i odnose između pojmova. Može pomoći i da otkriješ šta nisi dobro naučio ili šta ti nije sasvim razumljivo, kako bi mogao-la na tome da se zadržiš ili da potražiš pomoć. Svoju “mapu” možeš da uporediš sa “mapom” kolege i da prodiskutujete sličnosti i razlike. Možeš je i okačiti na vidno mesto, kao podsetnik. Ovakvu mapu možeš da napraviš pre nekog novog učenja i zatim nakon učenja, te da analiziraš šta je novo na tvojoj mapi – odnosno šta si novo naučio.

Tabela za upoređivanje sličnosti i razlika između pojmova (ili književnih pravaca, likova iz literature, perioda u istoriji...)

<i>Pojam 1</i>	<i>Pojam 2</i>	<i>Pojam 3</i>
<i>Npr: bakterije</i>	<i>Npr: virusi</i>	<i>Npr: gljive</i>

Tabela preglednih obeležja pojmova

	Stari vek	Srednji vek	Novi vek
Trajanje			
Način proizvodnje			
Društveno uređenje			
...			

Dvostruko vođen dnevnik

Podeli list papira po sredini ili nacrtaj jednostavnu tabelu sa dve kolone. U levu kolonu upisuj odlomke iz teksta koji čitaš koje smatraš važnim, a u desnu komentare tih odlomaka, ili neku drugu napomenu sebi.

Povremeno sam ili sa nekim drugom pregledaj svoje zapise.

Matrica za analizu potrošenog vremena¹

	urgentno	nije urgentno
važno	A	B
nije važno	C	D

**KAKO DA IZBEGNEM KVADRANT D, A POJAČAM KVADRANT A?
PLANIRANJEM!**

¹ D. Pitonyak, www.dimage.com, prema Covey, 1994.

Korak po korak do položenog prijemnog - plan aktivnosti

Cilj: *upisan sam na fakultet 01.07.2013.*

Gde učim: _____ Sa kim učim: _____

Resursi:

Šta mi je potrebno (literatura, papiri...):	Šta imam:
Šta mogu da pozajmim:	Šta ne mogu sam-a da nabavim:

Aktivnosti učenja	februar	mart	april	maj	jun
traženje literature					
okvirno upoznavanje sa literaturom					
pravljenje manjih celina					
aktivno čitanje 1					
ponavljanje ...1					

proveravanje					
podnošenje dokumentacije za konkurs					

Teškoće, prepreke	Šta sa njima	Ko mi može pomoći (npr. drugovi, nastavnici...)

Šta još treba da saznam i javim mentorima?

Za prijemni polažem predmete	Nastavnik koga predlažem	Naziv škole u kojoj nastavnik radi	Kontakt nastavnika

Šta mi je još potrebno za pripremanje prijemnog (literatura i sl.)?